

Gustav Opočenský

divadlo
BY
DAGMAR

PÁNSKÁ JÍZDA

Gustav Opočenský

Pánská jízda

dvoudílná komedie, z níž neplyne žádné mravní naučení

režie Hana Franková

dramaturgie Magdaléna Hniličková

technická spolupráce Tomáš Mutinský

osoby a obsazení

Filip- řečený Le Roy (gangster z povolání, Francouz)

Zdeněk Daněk

Johny- řečený Evergreen (totéž, Američan)

Viktor Braunreiter

Alexander- řečený Ahasver (totéž, řecký Žid)

Jan Hnilička

Wolfgang- řečený Wehrwolf (totéž, Němec)

Petr Németh

JUDr. Cherubini- řečený Močál (advokát temných živlů)

Petr Richter

Totéž- řečený Taktéž (bez určení národnosti, umí být všude a je zřejmě věčný)

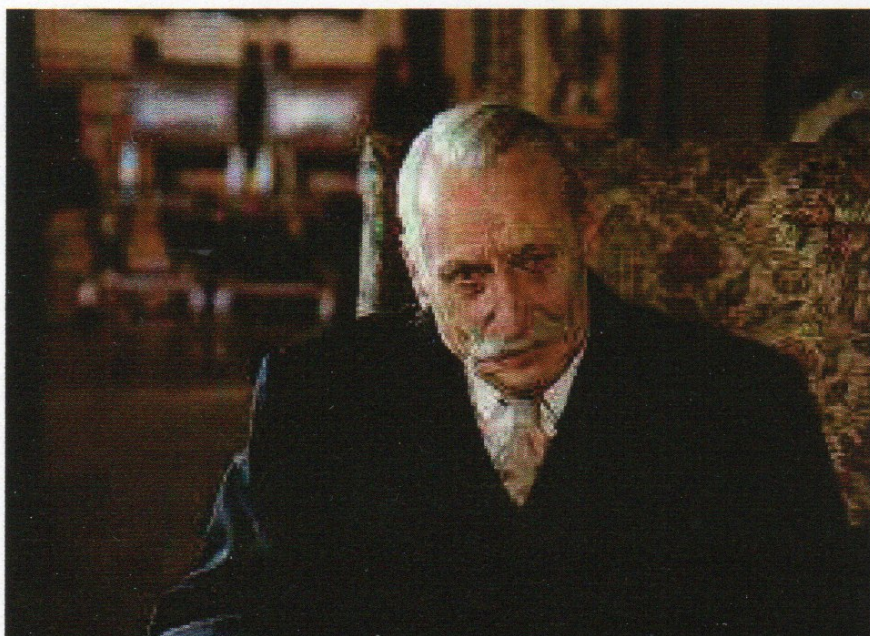
Tomáš Mutinský/ Jakub Cupák

7.12.2020, v den, kdy byla plánovaná premiéra ke stému výročí narození autora, proběhla poslední zkouška, vznikla pracovní nahrávka a inscenace z důvodů uzavření divadel čekala na svou premiéru s diváky

104. premiéra Divadla Dagmar 19.prosince 2021

Komorní scéna "U" Karlovy Vary

Vznik inscenace podpořilo Město Karlovy Vary

Gustav Opočenský

7.12. 1920 Praha - 16.12. 1992 Karlovy Vary

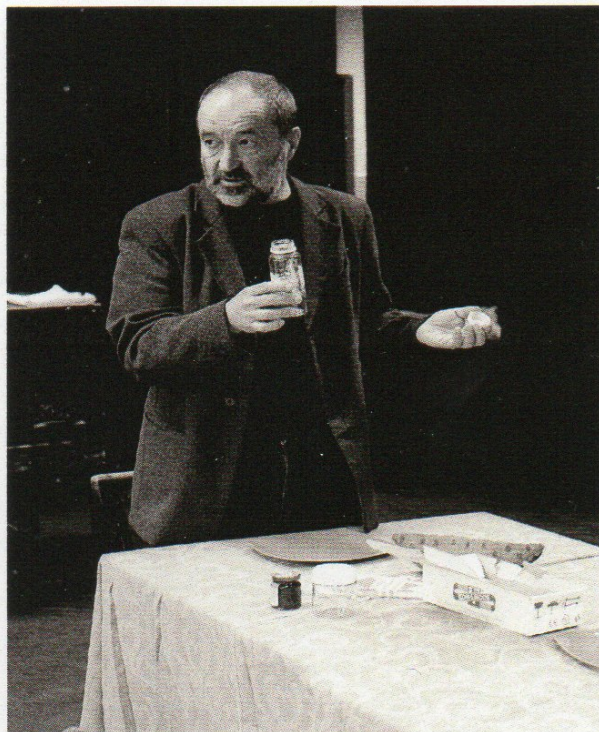
významný český divadelní a filmový herec, syn básníka a novináře Gustava Rogera Opočenského; studoval práva, ale po uzavření vysokých škol nacisty v roce 1939 se začal živit divadlem; prošel Realistickým divadlem v Praze, divadly v Teplicích, Pardubicích, Kolíně, Zlíně, pražským Státním divadelním studiem a Divadlem S.K.Neumanna; v chebském divadle byl v angažmá v letech 1961 - 65 (např. Petruccio ve Zkrocení zlé ženy, Othello, Kreon v Antigoně, režie Veselých paniček windsorských), později v sezóně 1977/78 tu hostoval v Boučkově hře Popel a hvězdy v roli Valdštejna ; v Karlových Varech byl v angažmá nejprve v letech 1950 - 55 (např. Jago v Othellovi, Mefistofeles v Goethově Faustovi) podruhé od roku 1965 do roku 1967 (mimo jiné Dürrenmattův Romulus Veliký a premiéra Pánské jízdy), v roce 1968 také provozoval zájezdový čtyřhodinový recitál Koncert pro pana Masaryka, a nakonec se do Karlových Varů vrátil v roce 1973 a zůstal tu až do své smrti (za všechny role Sir v Garderobiérovi); zemřel v noci z 16. na 17. prosince 1992, krátce po svých sedmdesátých druhých narozeninách, půl roku před rekonstrukčním uzavřením divadelní budovy...

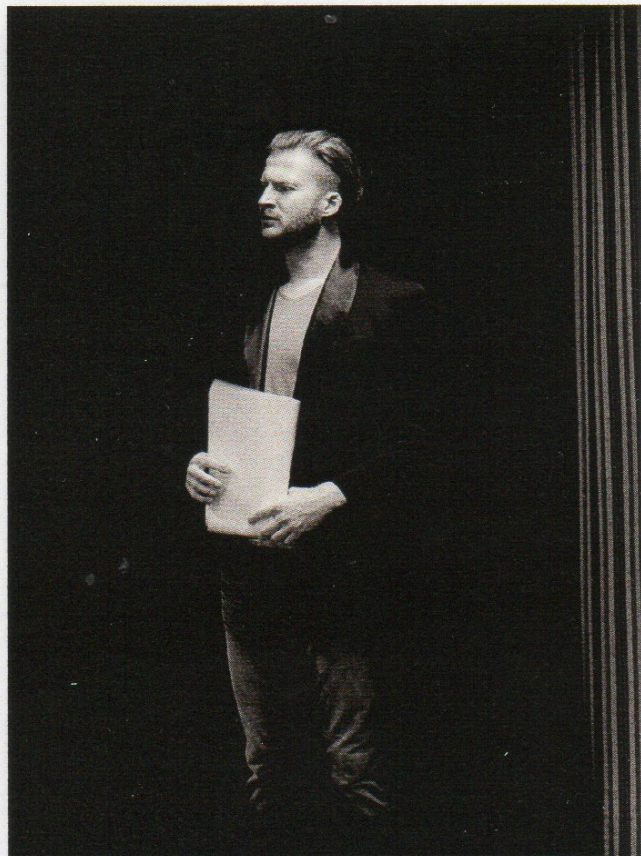
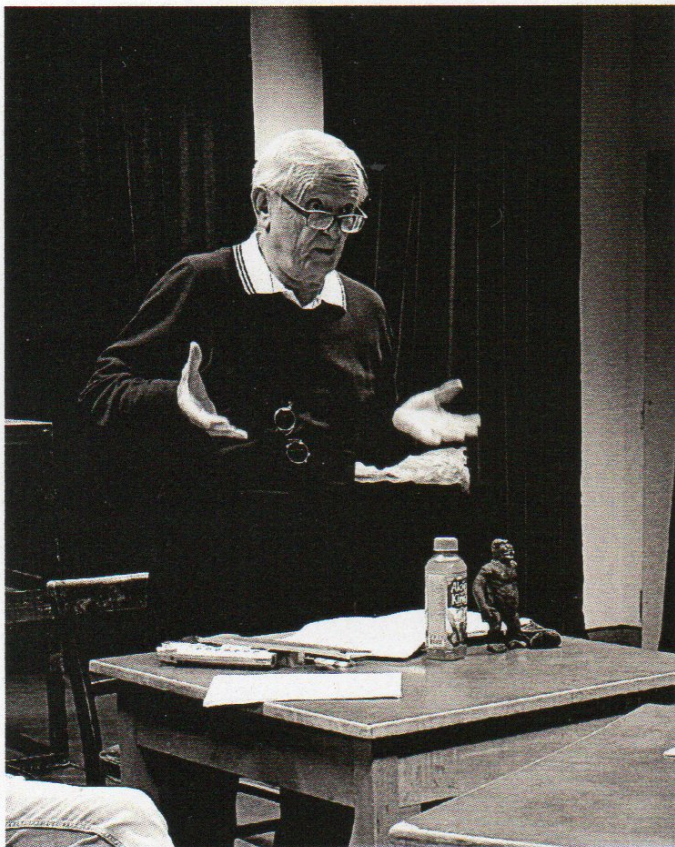
Milý Gustave, snad mi odpustíte připsání postavy jménem Taktěž, což vzniklo proto, aby mohly zaznívat i Vaše scénické poznámky, snad nám se šarmem Vám vlastním odpustíte náš divadelně skromný pokus uvést Vaši hru na jeviště. Vzpomínka na Vás, na moje jevištní setkání s Vámi, na natáčení hlasu do mého představení Olbrachtovy povídky O smutných očích Hany Karadžičové, můj obdiv k Vám, i na to, jak jste mi vynadal při zkoušení Nezvalovy hry Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou, ať už proboha přestanu skákat z praktiku, když nosím pod srdcem dítě, Váš klobouk a bílou šálu, o které si dodnes pamětníci v Západočeském divadle v Chebu vyprávějí, že byla vidět vlající už od nádraží, když jste tam hostoval ve Valdštejnovi, Vaše místo v kuřárně za jevištěm, to všechno s námi bylo při zkoušení. Děkujeme za Pánskou jízdu, byla pro nás důležitým záchytným pracovním bodem v nelehké době roku 2020. A stále je. V hluboké úctě, Hana

Gustav Opočenský byl snad poslední bard českého divadla. Jako by vypadl z doby hereckých "neklidných tuláků".... o Opočenském se traduje mnoho legend a vypravěči neskrývají při vší kritičnosti obdiv a okouzlení. Tato "živá legenda" se setkává s Janem Grossmanem při práci na chebské inscenaci o Valdštejnovi..... dramaturg Miloslav Klíma: "Chyběla jen špacírka a bylo možné si myslet, že se Eduard Vojan v Rokycanech nezastavil a došel až sem. Jaká čest pro chebské divadlo. Černý oblek a černý plášť, bílá hedvábná šála - samozřejmě vlající - široký tmavý klobouk. Chůze poněkud v záklonu, jak je vzpřímenost zřetelně zdůrazněna. V každém se rodí neodbytné nutkání aspoň kývnout hlavou na pozdrav, někteří se nestydí za menší i větší náznak úklony. Je to impozantní příchod k divadelní budově. Ano, je to Gustav Opočenský. Přichází sdělit, zda bude hrát Valdštejna v připravované Grossmanově inscenaci." [Miloslav Klíma : Ze vzpomínek na (člověka) Jana Grossmana, sborník Jan Grossman č.3 - Interpretace, Praha 1998]

/František Hromada Historie chebského divadelního života 1410 - 2011, Západočeské divadlo v Chebu 2011/

15.4.1967. Premiéra obskurní komedie Gustava Opočenského Pánská jízda v režii hostujícího Miroslava Janečka, pochopitelně s autorem v hlavní roli. Inscenace byla stažena asi po třech reprízách údajně pro velké zatížení tzv. zákulisního účtu: "pánové" na jevišti od začátku do konce s bezbřehou chutí konzumovali poživatiny rozličného druhu a skupenství. Dle svědectví Gustava Opočenského to byl taky hlavní důvod (dobře se na jevišti "nacpat"), jenž ho vedl k napsání tohoto opusu; leč bylo to svědectví z odstupu více než dvaceti let, s notnou dávkou sebeironie Mistra nad skleničkou vína. 15.května 1967 - tedy přesně měsíc po premiéře - napsal Gustav Opočenský tehdejšímu řediteli Karlu Fišerovi dopis; ocitujme některé pasáže: "...Podnikl jsem malý průzkum situace, a protože mám v tomto městě nemálo známých z dřívějšího i z nedávna, bylo pro mne celkem snadné zjistit následující. Již dávno před premiérou hry se mezi karlovarskou veřejností hovořilo o tom, že hra je velmi špatná, že inscenace bude průšvih, že by se na to vůbec nemělo chodit...Na několika místech se v posledních dnech v Karlových Varech zcela veřejně hovoří o tom, že hra není původní, že jsem ji kdesi opsal, že je tedy plagována a že jsem se dopustil tudíž podvodu....Všechny okolnosti nasvědčují tomu, že tahle špína má svůj pramen přímo někde blízko našich spolupracovníků v divadle....Nikdy jsem nijakým způsobem neusiloval o to, aby hra byla uvedena v Karlových Varech.....Vy jste Pánskou jízdu uvedli po mnoha úvahách, a pokud si vzpomínám, i po několika konzultacích se zkušenými divadelníky mimokarlovarskými. Uvedli jste ji a odstranili jste ji z repertoaru po třech představeních.....Nyní již nejde o Pánskou jízdu. Nyní jde o to, jak pověsti uměle kolem ní vyvolané zásahy mě osobně...Nejen, že tomu, kdo to provedl, se podařilo mě dokonale zostudit, a to za Vaší vydatné pomoci.....Ale až zářným kabinetním příkladem, co taková věc způsobí, je má osobní událost ze sobotního rána, kdy jsem byl v ranních hodinách v budově Alexandry sprostě napaden jako gangster, protože o gangsterech píšu, a za nenávislného pokřiku: "Pánská jízda, pánská jízda!" konečně fyzicky inzultován, a nejen to - jako na kurevníka, který se peleší v ubytovně divadla, byla na mě povolána policejní hlídka....a než se zjistilo, o koho jde, bylo se mnou nakládáno tak, že se to vymyká jakémukoli popisu....."

Předčasné stažení Pánské jízdy a aféra kolem inscenace byly důvody, proč Gustav Opočenský odešel urychleně z Karlových Varů do angažmá ve Zlíně.

/Jiří Závěš almanach 50 let českého profesionálního divadla v Karlových Varech 1945 - 1995/

Gustav Opočenský: Dodatek k mému kádrovému dotazníku (úryvek)
"Narodil jsem se prvou hodinu 7. dne měsíce prosince roku 1920. Sudičky nebyly k sehnání. To mělo podstatný vliv na celý můj život. V těch několika hodinách mezivládí, než se dostavily, jsem uvykl životu bez cizích vlivů, chcete-li, bez linie, bez řádu. Dalo by se říci, že jsem těch pár hodin, ač zrozen, vlastně ještě nebyl. A byl-li jsem, tedy jsem byl nesmyslem. A protože i nesmysl je cosi, co podléhá řádu, byť i nesmyslnému, byl jsem v tom případě nesmyslem v říši nesmyslů. Tato situace se pak v mém životě - ne už ovšem nesmyslně - opakovala vícekrát. Podle svědectví mé matky jsem přesně o páté hodině ranní začal nesmyslně rvát. Myslím ovšem, že to nebylo nesmyslné. To přikvačily Sudičky a sdělily mně generální linii mého života. Dejte lidskému tvoru jenom čtyři hodiny absolutní, ničím nezkalené svobody, a za čtyři hodiny mu sdělte nějakou generální linii. Uvidíte, co se stane. Když je ve věku, kdy ještě není pod vlivem baletky řeči, začne rvát." Cheb 23.5.1964

/Jiří Závěš Almanach 50 let českého profesionálního divadla v Karlových Varech 1945 - 1995/

